

هیچل همین دوره المپیاد شیمی

((بیست و هشت ماه))

همهی دوره‌های المپیادهای شیمی ایران به همراه پاسخ تشریحی و طبقه بندی موضوعی در کتابی با عنوان «المپیادهای شیمی ایران» گردآوری شده است.

برای تهییه این کتاب می‌توانید با انتشارات دانش پژوهان جوان تماس بگیرید.
تلفن انتشارات دانش پژوهان جوان: ۰۲۱ - ۶۶۴۹۶۳۶۳

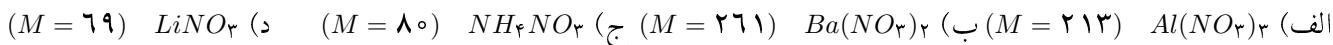
تکثیر این آزمون برای افزایش بنیه‌ی علمی دانش آموزان ایرانی و به صورت رایگان آزاد است.
کلیه‌ی حقوق برای مؤلفان و سایت المپیادهای علمی ایران محفوظ می‌باشد.

(۱) **IRYSC.COM** کدام مطلب درباره‌ی عنصری با عدد اتمی ۸۲ درست است؟

- الف) یک فلز قلیایی است.
 ب) یک عنصر واسطه
 ج) می‌تواند حالت‌های اکسایش $+2$ و $+4$ داشته باشد.
 د) به گروه اصلی

(۲) **IRYSC.COM** در چه تعدادی از گونه‌های شیمیایی زیر طول پیوندها برابر است؟

- الف) ۴
 ب) ۲
 ج) ۵
 د) ۳

(۳) **IRYSC.COM** با رعایت قاعده‌ی هشتایی برای کدام فرمول باید بار مثبت در نظر گرفت؟(۴) **IRYSC.COM** فسفر در کدام ترکیب دارای کمترین حالت اکسایش است؟(۵) **IRYSC.COM** در کدام مورد بین دو اتم یکسان پیوند کووالانسی وجود ندارد؟(۶) **IRYSC.COM** درصد جرمی نیتروژن در کدام ترکیب از همه بیشتر است؟(۷) **IRYSC.COM** تعداد جفت‌الکترون‌ها اعم از پیوندی و ناپیوندی در کدام گونه‌ی شیمیایی از همه بیشتر است؟(۸) **IRYSC.COM** داده‌های کدام گزینه تغییرات نخستین انرژی یونش را برای اتم‌های سدیم تا کلر بر حسب کبلوژول برمول به درستی نشان می‌دهد؟

<i>Na</i>	<i>Mg</i>	<i>Al</i>	<i>Si</i>	<i>P</i>	<i>S</i>	<i>Cl</i>	
۴۹۶	۵۳۸	۵۷۷	۷۸۶	۱۰۱۲	۱۱۲۰	۱۲۵۶	(الف)
					۹۹۹		(ب)
۴۹۶	۷۳۸	۵۷۷	۷۸۶	۱۰۱۲	۱۱۲۰	۱۲۵۶	(ج)
					۹۹۹		(د)

(۹) **IRYSC.COM** نفوذپذیری کدام یک از پرتوهای زیر بیشتر است؟

- الف) آلفا
 ب) بتا
 ج) گاما
 د) پرتو کاتندي

(۱۰) در نمونه‌ای از عنصر بور، ۱۶ ایزوتوپ از $B^{\text{۱۵}}$ و ۲۴ ایزوتوپ از $B^{\text{۱۷}}$ وجود دارند. جرم اتمی میانگین بور در این نمونه کدام است؟

د) ۱۰/۸

ج) ۱۰/۲

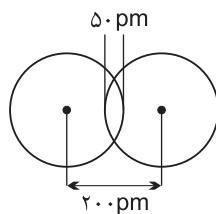
ب) ۱۰/۴

الف) ۱۰/۶

(۱۱) تعداد اوربیتال‌های هر تراز انرژی و تعداد اوربیتال‌های هر زیرلایه به ترتیب از راست به چپ کدام است؟

د) $n^2 + 1$ ج) $2n^2 + 1$ ب) $2n^2 + 1$ الف) $2n^2 + 1$

(۱۲) با توجه به شکل، شعاع واندروالسی و شعاع اتمی به ترتیب از راست به چپ بر حسب پیکومتر کدام است؟



د) ۱۵۰ و ۱۲۵

ج) ۱۲۵ و ۱۰۰

ب) ۲۰۰ و ۱۰۰

الف) ۱۲۵ و ۱۲۵

(۱۳) در مولکول‌های H_2CO_2 و H_2SO_2 با رعایت قاعده‌ی هشتایی، از راست به چپ، چند جفت الکترون پیوندی وجود دارد؟

د) ۳ و ۴

ج) ۵ و ۶

ب) ۶ و ۵

الف) ۶ و ۶

(۱۴) کدام ترکیب فاقد پیوند داتیو است؟

د) $POCl_3$ ج) SO_2 ب) NH_4^+ الف) CH_3^+

(۱۵) شکل هندسی کدام دو ترکیب یکسان است؟

د) SO_2 و BF_3 ج) CO_2 و SO_2 ب) BH_3 و PH_3 الف) BeF_2 و SO_2 (گازی)

(۱۶) کدام مولکول ناقطبی است؟

د) O_2 ج) SO_2 ب) PCl_5 الف) SF_4

(۱۷) کدام مولکول در صورت قطبی بودن، پیوند قطبی‌تری دارد؟

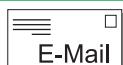
د) CO_2 ج) SiF_4 ب) SiH_2F_2 الف) SiH_2Cl_2

(۱۸) در کدام گزینه حالت اکسایش کلریکسان است؟

د) ClO_4^- و $Mg(ClO_4)_2$ ج) $[PCl_5]^-$ و Cl_2O ب) $HClO_3$ و ClF_3 الف) HCl و ICl_3^+

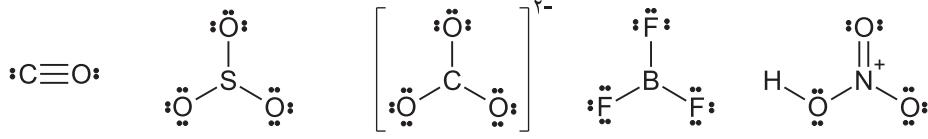
(۱۹) تعداد پیوندهای کوارانسی کدام گونه بیشتر است؟

د) P_4 (چهاروجهی)ج) $POCl_3$ ب) HNO_3 الف) $SOCl_2$



ساختار لوویس گونه‌های کدام گزینه نادرست

IRYSC.COM



(a) و c

(b)

(c)

(d)

(e)

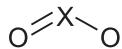
d و a

b و d

b و c

الف) و a

در مولکول زیر پس از قرار دادن الکترون‌های ناپیوندی، X کدام عنصر از تناوب‌های دوم یا سوم جدول می‌تواند باشد؟



d و N

O و c

S و b

الف) F و S

کدام ترتیب در مورد زوایای پیوند درست است؟

IRYSC.COM

d و NO₃⁻c و AlCl₄⁻b و PCl₃⁺الف) CO₂ و SO₃

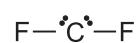
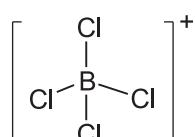
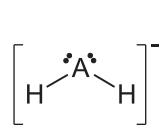
کدام ترتیب برای طول پیوندهای داده شده درست است؟

IRYSC.COM

b) اکسیژن - اکسیژن : H₂O₂ > O₃ > O₂الف) کربن - کربن : C₂H₄ > C₂H₆d) نیتروژن - نیتروژن : N₂O > N₂ > N₂H₄ج) هالوژن - هالوژن : F₂ > I₂ > Br₂ > Cl₂

کدام گروه‌های جدول تعلق دارند؟ (از راست به چپ)

IRYSC.COM



d) ۵ - ۵ - ۸

c) ۵ - ۵ - ۷

b) ۶ - ۴ - ۸

الف) ۵ - ۶ - ۶

آنالیپی پیوند (Antiplane bond) بر حسب کیلوژول بر مول به ترتیب برابر با ۱۹۳ و ۴۳۶ است. علاوه بر آن می‌دانیم:

IRYSC.COM

آنالیپی تشکیل (ΔH_f°) برای HBr(g) بر حسب کیلوژول بر مول کدام است؟

d) -۲۴۵/۵

c) -۳۵۱

b) -۷۳

الف) -۳۶/۵

IRYSC.COM (۲۶) کدام مورد به عنوان آلودگی‌های طبیعی به شمار نمی‌رود؟

- الف) متضاعد شدن گازهای زیان‌آور متعدد از مرداب‌ها و باتلاق‌ها
- ب) فوران خاکستر و گازهای سمی در هوای کره با اثر فوران‌های آتشفشانی
- ج) پراکنده شدن گرد و غبار و ریز ذرات در هوا بر اثر طوفان‌های گوناگون
- د) گازهای سمی حاصل از سوختن ناقص مواد سوخت در نیروگاه‌ها و بخاری‌ها

IRYSC.COM (۲۷) کدام گزینه نادرست است؟

- الف) pH آب خالص در دمای اتاق در حدود ۷ است.
- ب) pH محلول غلیظ هیدروکلریک اسید (HCl) در حدود صفر است.
- ج) pH آب باران اندکی بزرگ‌تر از ۷ است.
- د) معمولاً گسترهٔ pH در دمای تاک ز صفر تا ۱۴ است.

IRYSC.COM (۲۸) انرژی‌ای که یک جسم طی گرم شدن دریافت می‌کند صرف

- | | | |
|--------------------------------|----------------|---|
| ذرات جسم می‌شود. | ب) تشدید | الف) مرتب شدن ذرات جسم می‌شود. |
| الکترون‌ها به دور هسته می‌شود. | د) افزایش سرعت | ج) استحکام پیوندهای موجود در ذرات جسم می‌شود. |

IRYSC.COM (۲۹) ۱۰۰۰۰ J گرم‌ما برای گرم کردن یک نمونه گاز در فشار ثابت به کار رفته است. با توجه به آن کدام گزینه درست است؟

$$\Delta E = 10000 \text{ J} \quad \text{لف) } \Delta E < 10000 \text{ J}$$

$$\Delta E + (PV)_{\text{گاز}} = 10000 \text{ J} \quad \text{ج) } \Delta E - \Delta H = 10000 \text{ J}$$

IRYSC.COM (۳۰) جدول داده شده، تغییر حجم یک مقدار ثابت از یک گاز را بر حسب فشار آن در دمای ثابت نشان می‌دهد:

فشار (atm)	۲/۵	۱	۱/۵	۲	۱۰۰۰۰ J
حجم (لیتر)	۹/۸۵	۱۶/۴	۲۴/۶	۱۲/۲۸	۱۰۰۰۰ J
حاصل ضرب فشار در حجم :	۲۴/۶۲۵	۲۴/۵۶	۲۴/۶	/	۱۰۰۰۰ J

با توجه به نتیجه‌ی حاصل از این جدول به کدام قانون در ارتباط با گازها پی می‌بریم؟

- الف) قانون شارل
- ب) قانون گیلوساک
- ج) قانون گاز نایله‌آل
- د) قانون بویل

IRYSC.COM (۳۱) هرچند فرآیند تبخیر آب گرم‌ماگیر است، اما آب مایع در دمایان معمولی مثلاً در دمای T خود به خود تبخیر می‌شود. با توجه به آن کدام گزینه در خصوص تبخیر آب در دمای داده شده (T) درست است؟

(ΔS و ΔH) به ترتیب تغییر آنتالپی و تغییر آنرودپی وابسته به فرآیند تبخیر آب در دمای T را می‌رساند.)

$$T\Delta S = \Delta G - \Delta H \quad \text{د) } T\Delta S = \Delta H \quad \text{ج) } T\Delta S > \Delta H \quad \text{ب) } T\Delta S < \Delta H \quad \text{الف) } T\Delta S < \Delta H$$

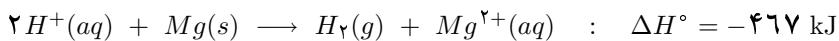
(۳۲) **IRYSC.COM** تغییر انرژی درونی (ΔE) برای یک سامانه‌ی بسته که از یک سو 2000 cal و 11000 J کار غیر از کار تغییر حجم را دریافت می‌کند و از سوی دیگر 10000 J کار تغییر حجم انجام می‌دهد (به بیرون می‌دهد) بر حسب ژول کدام است؟ $\Delta E = q + W$ در رابطه‌ی W مجموع جبری کارهای مبادله شده، اعم از تغییر حجم و کارهایی غیر از کار تغییر حجم را می‌رساند). $(1 \text{ cal} = 4.18 \text{ J})$

+ ١١٠٠٠ د) + ١٨٣٦٨ ج) - ١٨٣٦٨ ب) + ١٢٠٠٠ الف)

جسم A به جرم 100 g و دمای 100°C و ظرفیت گرمایی ویژهی $10 \text{ Jg}^{-1} \text{ }^\circ\text{C}^{-1}$ را در تماس با جسم B به جرم 200 g و دمای 200°C و ظرفیت گرمایی ویژهی $20 \text{ Jg}^{-1} \text{ }^\circ\text{C}^{-1}$ قرار می‌دهیم تا هم‌دما شوند. دمایی که دو جسم در آن هم‌دما خواهد بود بر حسب دمای سلسیوس کدام است؟
 (گرما یا انرژی گرمایی فقط بین جسم A و B مبالغه می‌شود و هیچ گرما یا انرژی گرمایی تلف نمی‌شود).

١٤٥°C (د) ١٥٠°C (ج) ١٦٠°C (ب) ١٨٠°C (الف)

فلز منیزیم به خوبی با محلول هیدروکلریک اسید واکنش می دهد: IRYSC.COM (۳۴)



آنالیزی تشکیل (ΔH_f°) یون $Mg^{2+}(aq)$ با فرض $\Delta H_f^\circ[H^+(aq)] = 0$ در شرایط داده شده کدام است؟

$$+ 467 \text{ kJ/mol} \quad (\text{ب})$$

$$-467 \text{ kJ/mol}$$

الف) صفر

کدام یک از موارد زیر جزو یکاهای SI نیست؟ IRYSC.COM (۳۵)

ب) کیلوگرم (kg) برای جرم

الف) متر (m) برای طول

د) پاسکال (Pa) برای فشار

ج) درجه سلسیوس (°C) برای دما

در کدام معادله‌ی شبیه‌سازی قانون پایستگی جرم رعایت نشده است؟ IRYSC.COM (۳۶)



کدام مورد جزو اصول نظریه‌ی جنبشی گازها نیست؟ IRYSC.COM (۳۷)

الف) حجم ذرات گاز در مقایسه با حجم اشغال شده توسط گاز قابل اغماض است.

ب) در اثر برخورد ذرهای گاز با هم، انرژی جنبشی تک تک آنها می‌تواند تغییر کند.

ج) میانگین انرژی جنیشی ذره‌های سازنده همه‌ی گازها در دمای معین با هم برابر است.

د) در یک دمای معین، ذرات سازنده‌ی یک گاز سرعت‌ها و انرژی‌های جنبشی یکسان دارند.

IRYSC.COM

(۳۸)

کدام گزینه در مورد اثر گلخانه‌ای درست است؟

الف) بر اثر این پدیده انرژی تابشی از جو زمین عبور کرده و خارج می‌شود.

ب) این پدیده موجب گرمتر شدن مناطق استوایی و سردتر شدن قطب‌ها می‌شود.

ج) پدیده‌ای است که در آن انرژی تابشی توسط گازهای گلخانه‌ای به دام م. افتدا.

د) گازهای گلخانه‌ای از نظر زیست محیطی اثر مثبت دارند.

IRYSC.COM

(۳۹)

به بیماری 100 mL در ساعت به مدت $2/5$ ساعت از محلول $NaCl$ که غلظت کل یون‌های موجود در آن $3/0$ M است، تزریق شده است. این بیمار در این مدت چند گرم $NaCl$ دریافت کرده است؟د) $17/5$ ج) $8/8$ ب) $4/4$ الف) $2/2$

IRYSC.COM

(۴۰)

یک مخلوط گازی شامل 35% وزنی CO و 65% وزنی CO_2 است. درصد وزنی کربن در این مخلوط چیست؟د) 94 ج) $66/7$ ب) $22/7$ الف) 12

حاصل می‌شود؟

از واکنش $82/5$ گرم Al و مقدار کافی اکسیژن چند گرم

IRYSC.COM

(۴۱)

 $(Al_2O_3 = 102, Al = 27, 4Al + 3O_2 \rightarrow 2Al_2O_3)$ د) $155/8$ ج) $200/2$ ب) $249/9$ الف) $311/7$

استفاده قرار گیرد و هوای دم شامل

چنان‌چه در شباهه روز به طور میانگین 10000 لیتر هوا در دم و بازدم M

IRYSC.COM

(۴۲)

% $14/5$ اکسیژن و هوای بازدم شامل

مشهده است؟ اکسیژن باشد، چند لیتر گاز اکسیژن در شباهه روز

د) 3550 ج) 1450 ب) 2100 الف) 650 از واکنش $50/0$ گرم پتابسیم کلرید ناخالص با مقدار اضافی از نقره‌نیترات، $72/0$ گرم نقره‌کلرید تولید می‌شود.

IRYSC.COM

(۴۳)

درصد خلوص پتابسیم کلرید کدام است؟

 $(KCl = 74/5, AgCl = 143/5)$ د) $\% 75$ ج) $\% 36$ ب) $\% 7/5$ الف) $\% 13$

انحلال پذیری کدام ترکیب وابستگی دمایی معکوس نسبت به سایر گزینه‌ها دارد؟

IRYSC.COM

(۴۴)

د) $CaCl_2$ ج) $NaNO_3$ ب) CO_2 الف) KCl چند گرم مس(II) سولفات متبلور $(CuSO_4 \cdot 5H_2O)$ برای تهییه یک کیلوگرم محلول ۴ درصد جرمی مس(II) سولفات بی‌آب لازم است؟

IRYSC.COM

(۴۵)

د) 65 ج) $62/5$ ب) $89/2$ الف) $44/5$

اگر $1/25$ مول $NaOH$ را در 75 گرم آب حل کنیم، درصد جرمی سود برابر خواهد بود با:
 $(NaOH = 40)$

- الف) 10 ب) 20 ج) 40 د) 80

20 میلی لیتر محلول HCl به غلظت $1/0$ توسط حجم مشخصی از محلول سود خنثی می شود. چنان که همین مقدار از این محلول سود برای خنثی کردن کامل 10 میلی لیتر محلول H_2SO_4 مصرف شود، مولاریتهای این اسید برابر خواهد بود با:
 د) $0/5$ ج) $1/2$ ب) $0/1$ الف) $0/05$

چگالی یک گاز نسبت به هلیم برابر 16 است. $6/4$ گرم از این گاز چند لیتر حجم در شرایط استاندارد دارد؟
 د) $44/8$ ج) $22/4$ ب) $4/48$ الف) $2/24$

با افزایش 1000 گرم از کدام ترکیب زیر به یک کیلو گرم آب، نقطه ای انجماد آب بیشتر کاهش می یابد؟
 الف) هر سه ترکیب به یک اندازه نقطه ای انجماد را کاهش می دهند. ب) $(M = 74/5) KCl$
 (D) $(M = 32) CH_2OH$ ج) $(M = 174) K_2SO_4$

انحلال پذیری نمکی در دمای معین 120° گرم است. چند گرم محلول سیر شده در همان دما دارای 12 گرم نمک خواهد بود؟

- الف) $6/5$ ب) 22 ج) 100 د) 220

اگر بازده واکنش را 100% فعالیم، برای تهییه $6/4$ گرم اتیل الکل (اتانول) به چند لیتر گاز اتیلن با خلوص $(O = 16, H = 1, C = 12)$ در شرایط استاندارد نیاز داریم؟



- الف) $4/48$ ب) $5/04$ ج) $2/52$ د) $6/30$

$6/5$ لیتر مخلوط اتان و استیلن، در برابر کاتالیزگر مناسب، در شرایط استاندارد $1/0$ مول هیدروژن جذب می کند. در این مخلوط چند درصد اتان وجود دارد؟

- الف) $%75$ ب) $%90$ ج) $%80$ د) $%50$

گرمای سوختن 150 mL از کدام هیدروکربن در اکسیژن در شرایط یکسان، کمتر است؟
 د) استیلن ب) اتیلن ج) پروپان الف) اتان

آلکین A را در اکسیژن کافی سوزانده ایم. جرم کربن دی اکسید تشکیل شده به جرم آلکین اولیه $3/3$ است. ساختار A کدام است؟
 $(O = 16, H = 1, C = 12)$

- الف) $CH_2C \equiv CH$ ب) $CH_2CH = CH_2$ ج) $CH_2CH_2C \equiv CH$ د) $HC \equiv CH$

چند ایزومر از ایزومرهای ساختاری زنجیری پنتن (C_5H_{10}) بر اثر هیدروژن دار شدن کاتالیزی به ۲-متیلبوتان تبدیل می‌شود؟ (۵۵)

- الف) چهار ایزومر ب) سه ایزومر ج) دو ایزومر د) یک ایزومر

تهیی ۲-متیل پتان با هیدروژن دار کردن چه تعداد آلکین ۶ کربنی امکان‌پذیر است؟ (۵۶)

- الف) ۱ ب) ۳ ج) ۲ د) ۴

ترکیب غیرحلقوی A با فرمول بسته‌ی C_4H_8O دارای گروه عاملی اتری در ساختار خود می‌باشد. چند ایزومر ساختاری می‌توان برای آن در نظر گرفت؟ (۵۷)

- الف) ۴ ب) ۳ ج) ۵ د) ۶

از سوختن ۷ میلی‌گرم از یک هیدروکربن مایع CO_2 تولید می‌شود. درصد جرمی کربن در نمونه‌ی اولیه چه قدر است؟ (۵۸)

- الف) ۲/۶ ب) ۲/۶ ج) ۱/۴ د) ۱/۸۴

با توجه به معادله‌ی $2ROH + 2Na \rightarrow 2RO^-Na^+ + H_2$ از واکشن $5/24$ گرم الكل سیر شده و زنجیری A با فلز سدیم، $4/8$ لیتر گاز هیدروژن در شرایط استاندارد حاصل می‌شود. الكل A شامل چند کربن است؟ (۵۹)

- الف) ۳ ب) ۲ ج) ۴ د) ۵

حلالیت کدام یک از کربن‌های زیر در آب کمتر است؟ (۶۰)

- الف) $C_8H_{17}OH$ ب) $C_7H_{13}OH$ ج) $C_6H_{12}OH$ د) C_5H_5OH